

Od redakcji

Předstawiamy Państwu drugi numer czasopisma językoznawczego „Idiolekty”. Zarówno samo pojawienie się naszego rocznika, jak i jego pierwsza odsłona zostały przyjęte w środowisku językoznawczym bardzo życzliwie i z dużym zainteresowaniem, za co jesteśmy ogromnie wdzięczni. Mamy nadzieję, że obecny tom (i każdy z kolejnych, nad których przygotowaniem już pracujemy) okaże się równie wartościowy.

Prezentowany numer jest poświęcony pamięci Profesor Jadwigi Puzyniny, która odeszła od nas na zawsze 8 lutego 2025 roku. Pani Profesor była jedną z najważniejszych postaci polskiej idiolektologii – Jej prace, a także inicjowane przez Nią projekty (z których na pierwszy plan wysuwa się oczywiście słownik języka Cypriana Norwida) wyznaczały główne kierunki badań nad językiem autorów i otwierały nowe perspektywy ujmowania tej problematyki. Choć Uczona nie doczekała publikacji pierwszego numeru naszego czasopisma, „Idiolekty” zawdzięczają Jej niezmiernie wiele – to właśnie z Jej inspiracji i przy Jej realnym wsparciu naukowym, a niekiedy również z Jej udziałem na bielańskiej polonistyce przez wiele lat odbywały się konferencje o języku pisarzy i ukazywały się publikacje, które ostatecznie doprowadziły nas do pomysłu powołania periodyku. Pani Profesor zgodziła się też wejść w skład jego Rady Naukowej, niejako firmując swoim nazwiskiem całe przedsięwzięcie.

Szczególny charakter niniejszego numeru znalazł wyraz zarówno w jego wartości, jak i w oprawie graficznej. Kiedy informacja o zadedykowaniu tej publikacji Jadwidze Puzyninie została ogłoszona, kilkoro Jej przyjaciół i uczniów zdecydowało się dołączyć swoje teksty do wcześniej przesłanych prac. Dzięki temu znaczna część Autorów artykułów, a także innych materiałów zawartych w niniejszym numerze, to osoby w różnych wymiarach Jej bliskie; bliskość ta, choć niedeklarowana wprost, czasem daje się rozpoznać w nawiązaniach tematycznych i bibliograficznych. Idiolektologicznemu dorobkowi Profesor Puzyniny poświęcony jest również osobny artykuł w dziale **BADACZE IDIOLEKTÓW**. O towarzyszącej nam

intencji upamiętnienia Uczzonej świadczą też akcenty wizualne: umieszczenie na okładce rękopisu Jej tekstu oraz fotografia Pani Profesor na początku numeru.

W pierwszym dziale – TEORIA I PRAKTYKI ANALITYCZNE – znalazło się tym razem 9 artykułów. Zgodnie z naszą (na razie niedługą) tradycją zostały one ułożone w kolejności chronologicznej, uwzględniającej czas życia ich bohaterów. Numer otwiera zatem charakterystyka językowych konceptualizacji wspólnoty emigrantów polistopadowych w nauczaniu Hieronima Kajsiwicza i Aleksandra Jełowickiego autorstwa Izabeli Kęпки, a po nim następują: studium Jolanty Chojak na temat semantyki *sensu* w pismach Cypriana Norwida, opis polszczyzny kresowej utrwalonej w powieściach cyklu litewskiego Józefa Weysenhoffa przygotowany przez Magdalенę Płusę, artykuł Małgorzaty Nowak poświęcony indywidualnej świadomości językowej Zofii Kossak ujawniającej się w jej listach do rodziny, szkic Andrzeja Markowskiego dotyczący idiolektu Marii Uszałowiczówny, dziewiętnastoletniej uczennicy seminarium nauczycielskiego i autorki dziennika powstałego w latach 1924–1925, tekst Grażyny Filip o autoironii w *Do czytania pod prysznicem* Zygmunta Kałużyńskiego, omówienie znaczenia słowa w poezji i w refleksjach metajęzykowych Tadeusza Różewicza autorstwa Teresy Dobrzyńskiej, a także analiza stosunku Zbigniewa Herberta do języka zaproponowana przez Annę Pajdzińską. Tę część numeru zamyka opracowanie Ewy Sławek prezentujące fenomen przekładu wybranych utworów literatury „wysokiej” na język śląski.

Jak już wspominaliśmy, w ramach cyklu BADCZE IDIOLEKTÓW proponujemy artykuł Anny Kozłowskiej *Jadwiga Puzynina jako badaczka języka autorów*.

Część obejmująca recenzje, dyskusje i polemiki zawiera dwie pozycje: opinię Jolanty Kowalewskiej-Dąbrowskiej na temat monografii Izabeli Kęпки pt. *Kazania ks. Aleksandra Jełowickiego. Językowe konceptualizacje świata wartości* oraz prezentację rozprawy Tomasza Żurawlewa *Styl poetycki Cypriana Norwida w przekładzie na język niemiecki. Studium teorii i praktyki translacji wiersza* autorstwa Wojciecha Kudyby.

W dziale Z ŻYCIA NAUKOWEGO publikujemy w tym roku aż trzy opracowania o charakterze informacyjnym: omówienie prac nad pilotażową edycją części materiałów archiwum *Słownika języka Adama Mickiewicza* przygotowane przez Annę Mędrzecką-Stefańską, Ewę Mirkowską i Dorotę Siwicką, charakterystykę projektu „Korpus Czterech Wieszców” autorstwa Tomasza Korpysza i Anny Mędrzeckiej-Stefańskiej oraz relację ze spotkania prezentującego i promującego „Idiolekty”, które odbyło się we wrześniu 2025 roku w Instytucie Językoznawstwa UKSW (autorzy sprawozdania to studenci bielańskiej polonistyki: Mateusz Kacprzak i Maria Kozak).

Podobnie jak w przypadku pierwszego numeru nasz rocznik kończy się wykazem nowości wydawniczych z obszaru badań nad idiolektami i stylem artystycznym, obejmującym monografie opublikowane od ukazania się poprzedniego tomu. Ponawiamy oczywiście zachętę do przesyłania danych bibliograficznych nowo wydanych pozycji z interesującego nas zakresu na adres redakcji: idiolekty@uksw.edu.pl. Podobne zaproszenie kierujemy również do wszystkich, którzy chcieliby podzielić się materiałami do działów: RECENZJE, DYSKUSJE, POLEMIKI oraz Z ŻYCIA NAUKOWEGO – relacjami z wydarzeń naukowych (m.in. konferencji, spotkań czy debat), a także informacjami o projektach badawczych.

W przygotowaniu drugiego numeru, dużo obszerniejszego niż pierwszy, nadal wspierali nas znakomici uczeni: członkowie Rady Naukowej, a przede wszystkim coraz liczniejsze grono autorów i recenzentów. Dziękując wszystkim za zaangażowanie, zapraszamy Państwa do lektury, a także do współtworzenia kolejnych numerów „Idiolektów”!

Redakcja